

TARTUNTATAUTILAIN 58 G §:N MUKAISEN MÄÄRÄYKSEN (ESAVI/2066/2022) KUMOAMINEN HELSINGIN JA UUDENMAAN SAIRAANHOITOPPIIRIN KUNTIEN ALUEILLA

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Valtioneuvosto antoi 12.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (covid-19) leviämisen ehkäisemiseksi.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on ajalla 13.3.2020–26.1.2022 antamallaan päätöksillä tehnyt tartuntatautilain mukaiset kokoontumisrajoitukset ja tilojen käytön edellytyksiä sekä tilojen sulkemista koskevat päätökset alueellaan.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 7.1.2022 antamallaan päätöksellä (ESAVI/560/2022) kieltänyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntien alueilla kaikki sisätiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset. Lisäksi aluehallintovirasto on samalla päätöksellä velvoittanut tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin nojalla 58 d §:n 4 momentissa tarkoitettuja toimijoita järjestämään 3 momentissa tarkoitettujen yleisölle avoimien ja rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käytön Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntien alueilla siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden lähikontaktin aiheuttamaa tartunnan riskiä voidaan ehkäistä. Määräykset ovat voimassa ajalla 18.1.2022-31.1.2022.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 21.1.2022 antamallaan päätöksellä (ESAVI/2066/2022) määrännyt tartuntatautilain 58 g §:n 1 momentin nojalla kaikki Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntien alueilla sijaitsevat tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentissa tarkoitetut yleisölle avoimet tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetut asiakas- osallistuja- ja odotustilat suljettaviksi asiakkailta ja osallistujilta siltä osin, kuin niitä käytetään 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan. Määräys on voimassa ajalla 25.1.2022-7.2.2022.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 5 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Aluehallintovirasto kumooa 21.1.2022 antamansa tartuntatautilain 58 g §:n mukaisen määräyksen (ESA VI/2066/2022) koskien tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettujen yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen asiakas-, osallistuja- ja odotustilojen sulkua ajalta 1.2.2022-7.2.2022.

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämättömän yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettuja päätöksiä tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntatautilakiin on tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla (1221/2021) muun muassa väliaikaisesti lisätty 58 c – 58 m § ja 59 a – 59 e §. Edellä mainitut väliaikaiset pykälät ovat voimassa 30.6.2022 asti.

Tartuntatautilain 58 g §:n 1 momentin mukaan, jos on ilmeistä, että 58 d §:n mukaisia ja muita jo toteutettuja toimenpiteitä ei voida pitää toimintaan liittyvän erityisen tartuntariskin vuoksi riittävinä ja jos se on 2 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä covid-19-epidemian hallit-

semattoman leviämisen estämiseksi välttämätöntä, kunnan tartuntatauti-tien torjunnasta vastaava toimielin voi antaa toimialueellaan kaikkia 4 momentin mukaista toimintaa harjoittavia ja tilojen hallinnasta vastaa-via toimijoita velvoittavan päätöksen, jonka mukaan yleisölle avoimet tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetut asiakas-, osal-listuja- ja odotustilat on suljettava asiakkailta ja osallistujilta. Sen lisäksi, mitä hallintolain 44 §:ssä säädetään, päätöksessä on todettava, mitä covid-19-taudin leviämiselle erityisen tartuntariskin muodostavalla toimin-nalla sekä yleisölle avoimilla ja rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oles-keluun tarkoitetuilla tiloilla tarkoitetaan. Aluehallintovirasto voi tehdä alu-eellaan vastaavan päätöksen, jos toimenpiteet ovat välttämättömiä usean kunnan alueella. Kunnan tekemässä samanaikaisesti voimassa olevassa päätöksessä asetetut velvoitteet täydentävät kunnan alueella voimassa olevia aluehallintoviraston päätöksellä asetettuja velvoitteita.

Saman pykälän 2 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös saadaan tehdä vain, jos:

- 1) kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todetaan merkittäviä tauti-ryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen laajaan leviämiseen alueella; ja
- 2) tartuntojen määrän sairaanhoitopiirin alueella arvioidaan asiantuntija-arvion mukaan johtavan sairaala- ja tehohoidon tarpeen merkittävään lisääntymiseen, sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyden tai asiakkaiden hoivan tai potilaiden hoidon olennaiseen vaarantumiseen taikka muuhun vastaavaan sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän yli-kuormittumiseen.

Pykälän 3 momentin mukaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on viipymättä ilmoitettava sijaintialueensa kunnille ja aluehallintovirastolle 2 mo-mentissa tarkoitettun tilanteen olemassaolosta tai perustellusta uhasta tilanteen syntymiselle.

Pykälän 4 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettu päätös velvoittaa tilojen hallinnasta vastaavia toimijoita niiden harjoittaessa 1 kohdassa tarkoitettua liikunta- tai urheilutoimintaa taikka 2–6 kohdassa tarkoitettua huvi- tai virkistystoimintaa seuraavissa tiloissa:

- 1) joukkueurheiluun, ryhmäliikuntaan, kontaktilajien harrastamiseen ja muuhun vastaavaan urheiluun tai liikuntaan käytettävät sisätilat sekä kuntosalit ja muut vastaavat sisäliikuntatilat;
- 2) yleiset saunat sekä uimahallien, maauimaloiden ja kylpylöiden allasti-lat sekä niiden välittömässä yhteydessä olevat pukuhuonetilat;
- 3) tanssipaikat sekä kuorolaulutoimintaan, harrastajateatteriin tai muu-hun vastaavaan ryhmäharrastustoimintaan käytettävät tilat;
- 4) huvi- ja teemapuistot, tivolit sekä eläintarhojen sisätilat;

5) sisäleikkiuistot ja sisäleikkipaikat;

6) kauppakeskusten yleiset oleskelutilat pois lukien vähittäiskaupan liiketilat ja palvelujen tarjoamiseen käytettävät tilat sekä kulku niihin.

Kyseisen pykälän 5 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettua päätöstä tehtäessä on otettava huomioon tiedossa oleva asiantuntemus siitä, muodostaako asiakkaiden tai osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa tai yhtä aikaa paikalla olevien ihmisten määrä tai muu sijoittuminen tilassa taikka taudin leviäminen pintojen välityksellä erityisen riskin covid-19-taudin leviämislle, sekä se, onko toiminnassa tai siihen käytettävissä tiloissa erityinen mahdollisuus merkittävien tartuntaketjujen syntymiselle.

Pykälän 6 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettu päätös ei koske ammattiturheilemista eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa.

Pykälän 7 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettua päätöksen saa tehdä enintään kahden viikon ajaksi kerrallaan. Päätöksen ajantasaisuutta on tarkoin seurattava ja se on välittömästi kumottava, jos tässä pykälässä säädetty edellytykset eivät enää täyty.

Pykälän 8 momentissa säädetään, että valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 4 momentissa tarkoitetuista toiminnasta ja tiloista.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Epidemiatilanne ja saadut asiantuntija-arviot

Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen sairaanhoitopiirit ovat sosiaali- ja terveysministeriön 10.9.2020 lähettämässä kirjeessä esitetyn ohjauksen mukaisesti perustaneet alueelliset covid-19-yhteistyöryhmät. Yhteistyöryhmien tilannearvioissa huomioidaan epidemiatilanteen lisäksi tartunnan torjuntatoimenpiteiden kokonaisvaikutuksia, mukaan lukien taloudellisia ja elinkeinoelämään liittyviä vaikutuksia. Aluehallintovirasto on mukana työryhmissä, kuten on myös Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä kunkin alueen elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskusten edustus.

Aluehallintovirasto on saanut Pääkaupunkiseudun koronakoordinaatioryhmän, Pääkaupunkiseudun ulkopuolisten Uudenmaan kuntien tilannekuvakokouksen sekä Uudenmaan alueellisen koordinaatioryhmän arviot tilannekuvasta ja tarvittavista rajoitustoimista. Lisäksi aluehallintovirasto on hankkinut erillinen lausunnon Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriltä.

Pääkaupunkiseudun koronakoordinaatioryhmän kokous 25.1.2022

Pääkaupunkiseudun koronakoordinaatioryhmän kokouksessa 25.1.2022 todettiin, että sosiaali- ja terveydenhuollon ja sairaalakapasiteetin kuormituksen nousu on pysähtynyt ja kääntynyt viimeisen viikon sisällä laskuun koko PKS-alueella. Palveluiden kuormitus on edelleen kuitenkin korkealla tasolla ja kiireetöntä toimintaa on ajettu laajalti alas koronapotilaiden hoidon turvaamiseksi. Tartuntojen jääminen samalle korkealle tasolle tai niiden lisääntyminen ylikuormittaa sosiaali- ja terveystalvija merkittävästi.

Ryhmän mukaan yleisötilaisuuksien ja harrastuspaikkojen sulkku on estänyt runsaasti aikuisten pitkäkestoisia kontakteja, joilla voidaan arvioida olevan vaikutusta joulutammikuussa tartuntojen leviämiseenopeuteen.

Pääkaupunkiseudun koronakoordinaatioryhmä suositteli aluehallintovirastolle, että

- se jatkaa voimassa olevaa tartuntatautilain 58 §:n mukaista yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia koskevaa rajoituspäätöstä 31.1.2022 jälkeen siten, että istumapaikalliset enintään 50 henkilön tilaisuudet sisätiloissa sallittaisiin 1.-15.2.2022. Sisätilojen istumapaikattomat tilaisuudet jäisivät kokonaan kielletyiksi.
- se jatkaa voimassaolevaa tartuntatautilain 58 d §:n mukaista asiakastilarajoituksia koskevaa määräystä 31.1.2022 jälkeen kahden viikon ajan 1.-15.2.2022.
- se purkaa tartuntatautilain 58 g §:n mukaisen sulkupäätöksen 1.2.2022 lukien matalariskisempien tilojen osalta siten, että suljetuiksi jäisivät seuraavan kahden viikon (1.-14.2.2022) ajaksi
 - o joukkueurheiluun, ryhmäliikuntaan, kontaktilajien harrastamiseen ja muuhun vastaavaan urheiluun tai liikuntaan käytettävät sisätilat
 - o tanssipaikat ja kuorolaulutoimintaan käytettävät tilat

Ryhmän mukaan edellä mainitun tartuntatautilain 58 g §:n mukaisen päätöksen välttämättömyyden ja oikeasuhtaisuuden arvioinnissa on hyödynnetty THL:n julkaisemaa arviota tapahtumien ja kokoontumisten koronavirukseen liittyvästä riskistä.

Pääkaupunkiseudun ulkopuolisten Uudenmaan kuntien tilannekuvakokous 26.1.2022

Tilannekuvakokous hyväksyi 26.1.2022 kokouksessaan yksimielisesti PKS-ryhmän esittämät rajoitusten purkamiset.

Uudenmaan alueellinen koronakoordinaatioryhmän kokous 27.1.2022

Uudenmaan alueellisen koronakoordinaatioryhmän kokouksessa 27.1.2022 todettiin, että HUS-alueella laboratoriovarmennettuja tautitapauksia on todettu 27 000 viikossa. HUS-alueella todetaan 3000 - 4000 positiivista laboratoriotulosta vuorokaudessa. Positiivisten osuus testatuista on 45 prosenttia. HUS-sairaaloissa on 105 koronapositiivista potilasta vuodeosastoilla ja 17 teho-osastoilla. Näistä potilaista noin 27 prosenttia on joutunut erikoissairaanhoidon alun perin muusta syystä. Ryhmän mukaan hoivalaitoksissa on paljon työntekijä- ja potilaspositiivisuuksia.

Ryhmän mukaan sairaalahoidon tarve on ollut hitaassa laskussa kahden viikon ajan ja toimet osan kohorttiosastojen palauttamisesta normaalitoimintaan on aloitettu, mutta sairaalakuormitus on edelleen korkea ja sen arvioidaan rasittavan muuta sairaalan toimintaa vielä pitkään. Lisäksi kotihoitossa on lisääntyvästi henkilöstövajetta, joka aiheuttaa asiakkaiden ohjautumista sairaalahoitoon. Ryhmän mukaan sairaalakuormituksessa on myös alueellisia eroavaisuuksia, tilanne on helpottanut kaikissa PKS-seudun kaupungeissa.

Ryhmä toteaa, että tartuntatautilain 58 g §:n mukainen päätös voidaan tehdä, jos alueella todetaan merkittäviä tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen laajaan leviämiseen alueella ja että tartuntojen määrän sairaanhoitopiirin alueella arvioidaan asiantuntija-arvion mukaan johtavan sairaala- ja tehohoidon tarpeen merkittävään lisääntymiseen, sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyden tai asiakkaiden hoidon tai potilaiden hoidon olennaiseen vaarantumiseen taikka muuhun vastaavaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmän ylikuormittumiseen. Ryhmä toteaa, että tartuntatautilain 58 g § ei edellytä päätöksen kriteereinä mainittujen lukujen kokoaikaista nousua, mutta tilanteen tulee olla vaikea ja ennakoida jatkuvan sellaisena. Kriteereiden täyttymisen lisäksi on arvioitava välttämättömyyttä ja mahdollista haittaa.

Ryhmä toteaa, että erikoissairaanhoidon koronapotilaiden määrä on pienentynyt ja kohorttien määrää on vähennetty. Myös perusterveydenhuollon potilaiden määrä on vähentynyt. Itä-Uudellamaalla ei vielä tapausmäärissä ole havaittu laskua. Hoivassa, kotisairaanhoidossa ja terveyskeskuksessa on henkilöstä sairaana. Ryhmän arvion mukaan riski erikoissairaanhoidon kuormituksen kasvuun ei kuitenkaan ole suuri.

Ryhmä piti asteittaista rajoitusten purkua tärkeänä tilanteen vaikeutumisen välttämiseksi.

THL suositteli kokouksessa painottamaan rajoituksia korkean riskin toimintoihin sekä harkitsemaan tarkkaan rajoitustoimenpiteitä.

Ryhmä arvioi kokouksessa esitetyn ja käydyn keskustelun perusteella, että mikäli tilanne ei huonone ja kehitys jatkuu suotuisana, eivät tartuntatautilain 58 g §:n mukaiset tilojen käytön rajoitusten edellytykset ja välttämättömyys täyty enää 1.2.2022 alkaen. Uudenmaan alueellinen koordinaatioryhmä suositti kokouksessaan aluehallintovirastoa purkamaan tartuntatautilain 58 g §:n mukaisen rajoituspäätöksen 1.2.2022 alkaen.

Lisäksi ryhmä suositti aluehallintovirastoa jatkamaan tartuntatautilain 58 §:n mukaista yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia koskevaa rajoituspäätöstä 31.1.2022 siten, että istumapaikalliset enintään 50 henkilön tilaisuudet sisätiloissa sallittaisiin 1.-15.2.2022 välisenä aikana. Tartuntatautilain 58 d §:n mukaisen päätöksen tulisi lisäksi olla edelleen voimassa.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin lausunto 28.1.2022

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri toteaa 28.1.2022 antamassaan lausunnossa, että HUS-alueella terveydenhuollon testeissä viikoittain todettujen tartuntojen määrä on ollut nyt jo viiden viikon ajan (kuluva viikko mukaan laskettuna) noin 30 000 tapauksen tasolla, mikä on noin kymmenkertainen aikaisempien epidemia-aaltojen huippulukemiin verrattuna ja vain osa todellisten tartuntojen määrästä, sillä testeihin ohjataan vain riskiryhmässä olevia. Terveydenhuollon jopa katastrofaalisen kuormituksen riski on siten ollut ilmeinen ja tarve tartuntojen vähentämiseen on ollut selvä terveydenhuollon toiminnan turvaamiseksi. Omikronaallon on matemaattisten mallinnusten mukaan arvioitu kestävän 3-5 viikkoa, mutta rajoitusten avulla epidemiahuippua on saatu todennäköisemmin merkittävästi madallettua, mutta samalla pidennettyä. Tartuntojen huipun oletetaan jo olevan ohitettu, mutta tartuntoja tulee olemaan korkealla tasolla vielä viikkojen ajan.

Lausunnon mukaan tartunnat ovat keskittyneet pääosin alle 50-vuotiaisiin ja korkeammassa sairaalahoidon riskissä olevissa ikäryhmissä tartuntoja on ollut toistaiseksi vain vähän. Viimeisen viikon aikana tosin myös iäkkäimpien sairaala- ja laitoshoidossa todettujen epidemioiden määrä on lisääntynyt. Lisäksi rokottamatonta väestöä on edelleen sen verran runsaasti, että iäkkäimmistä ja rokottamattomista voi tartuntojen nopean leviämisen myötä syntyä niin paljon sairaalahoitoa tarvitsevia sairastumisia, että terveydenhuollon kyky antaa hoivaa sekä hoitaa äkillistä hoitoa vaativien sairauDET voi vakavasti häiriintyä. Tähän vaikuttaa voimakkaasti myös terveydenhuollon henkilöstön edelleen korkeat sairaspöissaolat, jotka ovat kuntien mukaan lisääntyneet erityisesti kotihoiton ja ympärivuorokautisen hoivan työntekijöillä. Näin ollen väestön kohtaamisia ja niihin liittyviä tartuntamahdollisuuksia on edelleen syytä pyrkiä rajoittamaan, vaikka tilanteen voidaan tällä hetkellä terveydenhuollon toiminnan osalta katsoa vakiintuneen.

Lausunnossa todetaan, että tartunnat etenevät endeemisinä, eikä niitä kyetä tartunnanjälijityksen keinoin estämään, eikä edes terveydenhuollon

testeillä toteamaan. Tartuntojen leviäminen on ollut laajaa ja tulee jatku-
maan laajana, kunnes riittävällä väestöosalla on tuoreen omikronmuun-
noksen aiheuttaman tartunnan myötä syntynyt vastustuskykyä tartun-
nalle.

Lausunnon mukaan tartunnanjälijitys on HUS-alueen kunnissa kohden-
nettu pelkästään korkean riskin tilanteisiin kuten hoitolaitoksiin ja tervey-
den ja sosiaalihuollon henkilöstöön. Muita tartuntoja ei kyetä jäljittämään
eikä edes tietoa suurimmasta osasta tartunnoista saada tartunnan jälji-
tykseen, sillä tartuntojen määrä on ylittänyt näytteidenottokapasiteetin,
eikä testaukseen enää ole ohjattu henkilöitä, joilla ei ole vaikean taudin
riskitekijöitä tai terveyden- tai sosiaalihuollon kontakteja.

Lausunnon mukaan sairaalahoidon tarve covid-19-tartuntojen vuoksi on
tasaantunut ja on ollut erikoissairaanhoidon osalta jo kahden viikon ajan
hienoisessa laskusuunnassa ja kuluvan viikon ajan myös perustervey-
denhuollon osastojen osalta. HUS-sairaaloissa vapaita sairaansijoja on
aamuisin ollut kuluneen viikon aikana 150-100, joskin niiden määrä näyt-
täisi nyt kuluvan viikon loppua kohden olleen alkuvuokkoa vähäisempi.
Suurempi osa covid-19-tartunnoista todetaan myös muuta sairaalahoidoa
vaativilla potilailla, joten suoraan covid-19-tartuntoihin liittyvien lähinnä
hengitystukihoitoa antavien sairaalahoidojen määrä on ollut selkeämmin
laskussa ja siten kuormitus erikoissairaanhoidossa on covid-19-tartunto-
jen osalta jakautunut eri erikoisaloille tasaisemmin. Välitöntä terveyden-
huollon ylikuormittumisen vaaraa ei siten tällä hetkellä näyttäisi olevan
odotettavissa, mutta siihen voitaisiin päätyä tartuntojen leviämisenopeu-
den voimakkaasti ja nopeasti kasvaessa.

Lausunnon mukaan todetaan, että covid-19 vuoksi tarvittavan sairaala- ja teho-
hoidon tarpeen ei voida arvioida lisääntyvän niin merkittävästi, että se
välittömästi uhkaisi terveydenhuollon kantokykyä. Terveydenhuollon
henkilöstön sairastavuus on edelleen korkeaa, mutta tilanteen jatkuessa
tulevan viikonlopun ylitse sekä sairaalahoidon tarpeen että terveyden-
huollon henkilöstön sairastumisten osalta nykyisellä tasolla, ei tartunta-
tautilain 58 g §:n mukaisen päätöksen jatkamisen edellytyksiä enää olisi.
Kehityksen ennakoidaan jatkuvan tämän suuntaisena. Lausunnon mu-
kaan tartuntatautilain 58 g §:n mukaista päätöstä ei enää sen päättymi-
sen jälkeen pidetä välttämättömänä minkään HUS-alueen kunnan alu-
eella. Lausunnon mukaan päätös voidaan purkaa 1.2.2022.

Aluehallintovirasto toteaa, ettei Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoito-
piiri ole ilmoittanut sille tämän päätöksen antamiseen mennessä, ettei
tilanne olisi edennyt ennustetulla tavalla.

Johtopäätökset

Tartuntatautilain 58 g §:n 1 momentin mukaan jos on ilmeistä, että 58 d
§:n mukaisia ja muita jo toteutettuja toimenpiteitä ei voida pitää toimin-
taan liittyvän erityisen tartuntariskin vuoksi riittävinä ja jos se on 2 mo-

mentissa säädettyjen edellytysten täytyessä covid-19-epidemian hallitsemattoman leviämisen estämiseksi välttämätöntä, kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi antaa toimialueellaan kaikkia 4 momentin mukaista toimintaa harjoittavia ja tilojen hallinnasta vastaavia toimijoita velvoittavan päätöksen, jonka mukaan yleisölle avoimet tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetut asiakas-, osallistuja- ja odotustilat on suljettava asiakkailta ja osallistujilta. Sen lisäksi, mitä hallintolain 44 §:ssä säädetään, päätöksessä on todettava, mitä covid-19-taudin leviämisen erityisen tartuntariskin muodostavalla toiminnalla sekä yleisölle avoimilla ja rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetuilla tiloilla tarkoitetaan. Aluehallintovirasto voi tehdä alueellaan vastaavan päätöksen, jos toimenpiteet ovat välttämättömiä usean kunnan alueella. Kunnan tekemässä samanaikaisesti voimassa olevassa päätöksessä asetetut velvoitteet täydentävät kunnan alueella voimassa olevia aluehallintoviraston päätöksellä asetettuja velvoitteita.

Saman pykälän 2 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös saadaan tehdä vain, jos:

1) kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todetaan merkittäviä tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen laajaan leviämiseen alueella; ja

2) tartuntojen määrän sairaanhoitopiirin alueella arvioidaan asiantuntija-arvion mukaan johtavan sairaala- ja tehohoidon tarpeen merkittävään lisääntymiseen, sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyden tai asiakkaiden hoivan tai potilaiden hoidon olennaiseen vaarantumiseen taikka muuhun vastaavaan sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän ylikuormittumiseen.

Saman pykälän 7 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettua päätöksen saa tehdä enintään kahden viikon ajaksi kerrallaan. Päätöksen ajantasaisuutta on tarkoin seurattava ja se on välittömästi kumottava, jos tässä pykälässä säädetty edellytykset eivät enää täyty.

Uudenmaan alueellisen koronayhteistyöryhmän 27.1.2022 kokouksen mukaan sairaalahoidon tarve on ollut hitaassa laskussa kahden viikon ajan ja toimet osan kohorttiosastojen palauttamisesta normaalitoimintaan on aloitettu, mutta sairaalakuormitus on edelleen korkea ja sen arvioidaan rasittavan muuta sairaalan toimintaa vielä pitkään. Lisäksi kotihoidossa on lisääntyvästi henkilöstövajetta, joka aiheuttaa asiakkaiden ohjautumista sairaalahoitoon. Ryhmän mukaan sairaalakuormituksessa on myös alueellisia eroavaisuuksia, tilanne on helpottanut kaikissa PKS-seudun kaupungeissa.

Uudenmaan alueellinen koronayhteistyöryhmä arvioi 27.1.2022 kokouksessa esitetyn ja käydyn keskustelun perusteella, että mikäli tilanne ei huonone ja kehitys jatkuu suotuisana, eivät tartuntatautilain 58 g §:n mukaiset tilojen käytön rajoitusten edellytykset ja välttämättömyys täyty

enää 1.2.2022 alkaen. Uudenmaan alueellinen koordinaatioryhmä suosittelee kokouksessaan aluehallintovirastoa purkamaan tartuntatautilain 58 g §:n mukaisen rajoituspäätöksen 1.2.2022 alkaen.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin 28.1.2022 antaman lausunnon mukaan covid-19 vuoksi tarvittavan sairaala- ja tehohoidon tarpeen ei voida arvioida lisääntyvän niin merkittävästi, että se välittömästi uhkaksi terveydenhuollon kantokykyä. Terveydenhuollon henkilöstön sairastavuus on edelleen korkeaa, mutta tilanteen jatkuessa tulevan viikonlopun ylitse sekä sairaalahoidon tarpeen että terveydenhuollon henkilöstön sairastumisten osalta nykyisellä tasolla, ei tartuntatautilain 58 g §:n mukaisen päätöksen jatkamisen edellytyksiä enää olisi. Kehityksen ennakoidaan jatkuvan tämän suuntaisena. Lausunnon mukaan tartuntatautilain 58 g §:n mukaista päätöstä ei enää sen päättymisen jälkeen pidetä välttämättömänä minkään HUS-alueen kunnan alueella. Lausunnon mukaan päätös voidaan purkaa 1.2.2022.

Aluehallintovirasto toteaa, ettei Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ole ilmoittanut sille tämän päätöksen antamiseen mennessä, ettei tilanne olisi edennyt ennustetulla tavalla.

Ottaen huomioon edellä mainittu ja Uudenmaan alueellisen koronayhteistyöryhmän sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin asiantuntijatahona antama suositus, Etelä-Suomen aluehallintovirasto katsoo, että tartuntatautilain 58 g §:n mukaiselle päätökselle ei enää ole perusteita Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin alueella.

Aluehallintovirasto kumoaa 21.1.2022 antamansa tartuntatautilain 58 g §:n mukaisen määräyksen (ESAVI/2066/2022) Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin kuntien alueilta ajalta 1.2.2022-7.2.2022.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 58 g §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa ylitarkastaja Oona Mölsä, puh. 029 501 6000 (vaihde).

ylijohtaja

Merja Ekqvist

ylitarkastaja

Oona Mölsä

LIITTEET

Liite 1, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueen kunnat

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Etelä-Suomen aluehallintovirastossa 28.2.2022 saakka. Päätöksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueen kunnat ja kuntayhtymät

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Helsingin, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan poliisilaitokset

Helsingin kaupungin, Itä-Uudenmaan, Keski-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokset

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Valtioneuvoston kanslian viestintäosasto

Digi- ja väestötietovirasto

Valtiokonttori

Maksutta

Tämä asiakirja ESAVI/3171/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/3171/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Mölsä Oona 31.01.2022 10:54

Ratkaisija Ekqvist Merja 31.01.2022 11:06